

Uteskole, 3- og 4. trinn, Rosmælen skole

Vår i skoleskogen

Skogen bak Rosmælen skole er en unik arena for læring om treslag og naturens kretsløp. I fjor høst var elever og lærere med dit sammen med prosjekt Klima, miljø og livsstil. Det var vått og mørkt, og trærne var falt av trærne. Tirsdag 6. mai var det klart for ny tur i samme område- denne gang med oppholdsvær, hvitveis, nye blader på trærne og full fuglesang!

Godt å være ute i skogen etter en lang vinter!

Vår i skogen

Programmet for dagen 6. mai var lagt i samarbeid med prosjekt Klima, miljø og livsstil. Før og etter matpause ble elevene delt inn i tre grupper med ulike aktiviteter. En gruppe fikk være med Marte Aursand på vandring rundt i skogen for å lære om det som når alt våkner til li om våren.

Grappa som dro sammen med Marte Aursand stoppet ikke langt unna bålplassen. Der var det observert et aktivt trostereir og alle gruppene ble innviet i observasjonen. De fleste elevene så reiret og flere så også et gammelt reir like ved. De lærte dermed at trosten bygger nytt reir hvert år. Den liker ikke vinteren i Trøndelag så den oppholder seg sør i landet, men kommer hit i april. Vi tok fram fugleboka med lyd og elevene fikk høre trostens «skvaldring» samtidig som de så hvordan den ser ut. Ei gruppe hørte den da den fløy over skogen der vi sto. Trosten som hørte til reiret holdt avstand, så vi gikk derfra for å ta hensyn. En annen art vi hørte var bokfinken. Den er en ordentlig trekkfugl og kommer til Norge i mars-april. Hannen er veldig flott med rødbrunt bryst og den har en veldig gjenkjennelig sang. Vi snakket om hvorfor fuglene synger om våren og hvorfor hannen er den flotteste av paret. Flere visste at de synger for å få seg kjæreste. Det de fleste ikke visste var at hannen har så fin fjærdrakt på våren for å gjøre inntrykk på hunn fuglene. For de må se fin ut for det

er hunnene som til slutt velger hvem de vil ha som pappa til sine barn. Men hvem er mest opptatt av utseende hos oss mennesker? «Å- det er jo damene,» sa en av jentene litt beskjedent. Men hannfuglene synger ikke bare for å lokke til seg kjæreste, men også for å fortelle andre at «her holder jeg til!»

Vår i skogen var tema for dagen, og et stykke opp i lia bak bålplassen var det naturlig å spørre hva elevene forbant med vår? Flere forbant våren med at snøen forsvinner, de kunne sykle og bruke små sko. En sa at de kunne begynne med våronn og kjøre traktor. Andre sa at det blir grønt og fuglene kommer tilbake. Det blir varmere. «Blir dagene lenger også?» - Ja, vi kan være ute lengre, sa noen. Og det vil si at sola er lengre oppe. Og da blir det mere lys til blomster og trær sånn at de kan vokse seg store.

Videre langs stien var hvitveisen i full blomst, og den er et takknemlig objekt å snakke om. Elevene så selv at hvitveis som holder til i nordhelling ikke hadde like mye blomster som den som sto mot syd. Hvitveis liker lys og må ha mye av det for å blomstre og lage frø. Derfor blomstrer den på våren når trærne ikke har blader enda som lager skygge.

Ei av gruppene fikk i oppgave å plukke en hvitveis hver. Så gikk vi igjennom hvordan en blomst er bygd opp og de fikk se det samme alle sammen. Kronblader, pollenbærere som er gule, fulle av pollen og utstående, arret i midten som er grønt og som blir til frø, stengel, blad og rot. Rota på hvitveis er litt giftig så en må vaske fingrene etterpå. En annen art som ofte vokser sammen med hvitveisen er gauksyre. Den har også hvit blomst, men bladene er ganske forskjellig. Bladene til gauksyre ser ut som en trekløver. Blomstene har dessuten lilla tynne streker langs kronbladet som for å lede insekt ned til arret i blomsten.

Elevene gjorde store øyne da Marte jafset i seg en gauksyreblomst med blad. «Hæ, går det an å spise blomster?» «Ja, men du må være helt sikker». Sur fornøyelse! Det ble mange spørsmål om bekræftelse på gauksyre den dagen! Det ble en «greie» å spise blomster og noen i den siste gruppa kom før vi gikk avgårde og spurte om vi skulle spise blomster! Andre vårbloster vi fant var gullstjerne, maigull og hestehov.

En elev i ei av gruppene ville vise fram noe han hadde funnet. Det var ei kjuke som vokste på et dødt tre. Ei raurandkjuke. Vi repeterte litt om de vi snakket om i høst om naturens kretsløp. At kjuker er nedbrytere for de vokser på døde trær og er med på å bryte ned treet slik at det blir lettere for andre organismer å ta det videre til jord. Vi fant forskjellige moser også der vi satt. Det er mangfold i en oreskog!

Gruppene var forskjellige og hadde forskjellig fokus. Da blir også samtalen og læringen litt forskjellig. Men det er det som er viktig, å ta elevene på alvor og være med i det de lurte på. På det viset kan nysgjerrigheten rundt naturens under bli til mer enn en selvfølge.

Spikking og Allemannsrett

I samarbeid med skolen ble dagen planlagt slik at det ble en veksling mellom teori og praktisk aktivitet. Det er godt å bare være til stede i vårskogen – etter mange skoledager innendørs i løpet av en lang vinter. I sekken var det kniver med til alle, og sammen med Signy R. Overbye fikk elevene sitte og spikke.

Ikke alle var like drevne fra før, så spikereglene ble gjennomgått for å sikre at kniven ble håndtert rett og at det ble ro i rekken! Allemannsretten ble også gjennomgått før det ble ordnet med emner fra skogen rundt bålplassen.

Elevene fikk lære om ulike treslag, og kjente også at de ulike treslagene luktet forskjellig etter hvert som de spikket. En egen ro senket seg blant elevene. Det sto i kontrast til de «ville» elevene som knapt greide å stå i ro i skolegården før turen startet. Elevene ga uttrykk for at de syntes det var godt og trivelig å sitte å småprate samtidig som ulike produkter tok form. For noen av elevene var samlingen rundt bålplassen så kjærkommen at de fikk lov til å slippe noen av de andre aktivitetene for å være der enda lenger.

Godt med spikking og småprat rundt bålplassen

Noen av guttene var veldig opptatt av å lage «spiker» til hytta som lå lenger ned i skogen. Den måtte repareres etter vinteren – så spiker og andre egenproduserte redskap kom til nytte når det i neste omgang var tid for frilek. Førstehjelpsskrinet som lå klart bak en stubbe ble det heldigvis lite bruk for.

Ivrige elever med godt håndlag

Sosialt samvær og hyggelig matpause

Elevene ble gjort oppmerksom på at det ifølge Allemannsretten ikke skal brennes bål i skogen mellom 15. april og 15. september. Men skolen hadde søkt om tillatelse til å brenne bål i skogen denne dagen. Tørr ved var med i sekken, og i matpausen ble pølser og brødskiver grillet på bålet med nyspikkede grillpinner.

Elevene koste seg med maten sin i sosiale klynger i nærheten av bålplassen.

Dagen i skoleskogen gikk veldig fort, og det var god stemning blant store og små da turen gikk tilbake til skolen.

(25.05.15)

Tekst og foto: Signy R. Overbye og Marte Aursand